

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 3038/05
28.12.2005. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Стојана Јокића, председника већа, Звездане Лутовац, Николе Станојевића, Михаила Рулића и Слободана Спасића, чланова већа, у парници тужиља АА и ББ, чији је заједнички пуномоћник адвокат АБ, против тужене ВВ, чији су пуномоћници адвокати БА и БВ, ради утврђења пуноважности усменог тестамент, одлучујући о ревизији тужиља изјављеној против пресуде Округног суда у Сомбору Гж.бр.514/05 од 5.7.2005. године, у седници већа одржаној дана 28.12.2005. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиља изјављена против пресуде Округног суда у Сомбору Гж.бр.514/05 од 5.7.2005. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Сомбору П.632/04 од 15.11.2004. године усвојен је тужбени захтев тужиља према туженој и утврђено да је пуноважан усмени тестамент оставиље покојне ПП, сачињен дана 27.5.2002. године пред сведоцима: ГГ, ДД и ЋЋ, којим су за наследнике одређене тужиље и одлучено је да свака од странака сноси своје трошкове.

Правноснажном пресудом Округног суда у Сомбору Гж.бр.514/05 од 5.7.2005. године ставом првим изреке, усвојена је жалба тужене и преиначена пресуда Општинског суда у Сомбору П.бр.632/04 од 15.11.2004. године тако што је одбијен тужбени захтев тужиља према туженој, за утврђење пуноважности усменог тестамент оставиље покојне ПП сачињеног дана 27.5.2002. године пред сведоцима: ГГ, ДД и ЋЋ, којим су за наследнике одређене тужиље. Ставом другим изреке тужиље су обавезане да туженој накнаде трошкове парничног поступка исплатом износа од 42.725,00 динара у року од 15 дана, под претњом принудног извршења.

Против наведене другостепене пресуде, тужиље су благовремено изјавиле ревизију због: битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану другостепену пресуду у смислу члана 386. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија није основана јер у проведеном поступку није учињена апсолутно битна повреда из новелираног члана 354. став 2. тачка 11. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а није учињена ни битна повреда из новелираног члана 354. став 2. тачка 14. ЗПП-а на коју се у ревизији указује. Такође, ни разлози ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани.

Према утврђеном чињеничном стању, оставиља ПП, рођена дана 15.9.1921. године, је дана 27.5.2002. године пошто јој је позлило након сахране супруга ПП1, са којим није имала деце, који је преминуо дана __. године примљена у болницу у ЕЕ на Одељење неуропсихијатрије, где ју је примио лекар специјалиста др ЖЖ. Пред њим је у присуству тужиља, које су током 2001. године она и супруг ангажовали ради давања услуга од којих су неке обављале са, а неке без надокнаде; она саопштила да жели да сачини тестамент. Потом је тужиља ББ отишла до адвоката АБ и са њим заједно се вратила у болницу. Овај адвокат је тада предложио да ПП сачини усмени тестамент, што је она онда и учинила, изрекавши своју последњу вољу у присуству три сведока: ГГ, ДД и ЋЋ. Изјавивши да жели да након њене смрти све покретне и непокретне ствари припадну тужиљама, пошто су водили бригу о њој и њеном покојном супругу. Такође је изјавила да ће ако изађе из болнице, сачинити судски или писмени тестамент пред сведоцима, којим би на исти начин располагала својом имовином. У моменту давања овакве изјаве, оставиља је била способна да изрази своју вољу и мишљење, тј. била јој је очувана тестаторска способност, што је у писменом налазу и констатовао др неуропсихијатар ЖЖ, по пријему у болницу, а на њен захтев. По његовом мишљењу, оставиља је била писмена, покретна јер је могла да се креће уз туђу помоћ, а могла је и да се са одређеним напором потпише. Оставиља је иначе боловала од екстрапирамидалног синдрома, односно Паркинсонове болести која се манифестује кроз отежан ход и дрхтање руку у мировању, али су јој биле очуване психичке функције, док је поремећена била само моторика. Тако да по мишљењу наведеног лекара специјалисте, тог дана 27.5.2002. године није била у животно угроженој ситуацији, обзиром на болест од које је боловала. Такође је утврђено да је по пријему у болницу, оставиља примила инфузију па се наредног дана осећала боље, али је после тога дошло до погоршања здравственог стања те је преминула у болници дана 1.6.2002. године. Након тога су наведени сведоци њеног усменог завештања о томе дали и своју писмену изјаву коју је сачинио адвокат АБ дана 3.6.2002. године, коју су оверили пред Општинским судом у Сомбору дана 4.6.2002. године.

Полазећи од изложеног утврђеног чињеничног стања, правилно је другостепени суд и са правног становишта Врховног суда извео материјално правни закључак да у конкретnoj ситуацији и моменту када је оставила изрекла своју последњу вољу пред сведоцима, није било изузетних прилика због којих она није могла сачинити писмено завештање, неопходних за пуноважност таквог усменог завештања сходно члану 110. став 1. важећег Закона о наслеђивању Републике Србије, као изузетне форме завештања. Обзиром да такозвани правни стандард изузетних прилика значи и предпоставља такву ситуацију у којој није било могућности да се сачини писмено завештање, што у конкретној није било случај јер је утврђено да је оставила могла да се потпише, са одређеним напором, а да је давању њене последње воље, поред наведених сведока био присутан и адвокат који је ноторно могао да сачини писмено завештање.

Тачан је ревизијски навод тужила да изузетне прилике подразумевају поред објективне и субјективну компоненту, која се огледа у субјективном поимању завештаоца да се налази у изузетним приликама; али начело правне сигурности које упућује на рестриктивно тумачење цитиране одредбе члана 110. став 1. важећег Закона о наслеђивању Републике Србије ("Службени гласник РС" број 46/95 од 4.11.1995. године) недвосмислено указује да се конкретни случај сагледава у односу на могућност сачињавања писмених облика завештања што надале значи да се за пуноважност усменог завештања не може искључиво узети субјективно стање оставиоца, већ га напротив треба ценити у контексту објективног догађаја због којег би заиста могао сматрати да се налази у изузетним приликама. Према томе, сама по себи чињеница да је оставила доспела у болницу пошто јој је позлило након смрти мужа (три дана по његовој смрти) се и са правног становишта Врховног суда не може подвести под изузетне прилике које би дале пуноважност њеном усменом завештању, обзиром на природу и карактер њене Паркинсонове болести, која јој у релевантном моменту изрицања њене последње воље, по мишљењу лекара специјалисте, није умањила утврђену очувану тестаторску способност и психичке функције.

Нетачан је и стога неоснован ревизијски навод тужила да је другостепени суд доношењем побијане пресуде изменио чињеничну грађу утврђену у првостепеној пресуди, утврдивши две релевантне чињенице различите од оног што је утврдио првостепени суд, а без одржавања главне расправе. Ово стога што из образложења првостепене пресуде недвосмислено произлази да је истом утврђена једна од две апострофиране релевантне чињенице: да је оставила могла да се потпише, са одређеним напором. Док друга апострофирана ствар, коју ревиденти третирају као чињеницу: да је оставила могла сачинити писмени тестамент у контексту утврђеног присуства адвоката АБ уствари није ни дата у склопу утврђене чињеничне грађе на бази које је донета другостепена пресуда, већ као материјално правни закључак који је руководио другостепени суд на преиначење првостепене пресуде.

Како се преосталим ревизијским наводима заправо само анализира и напада утврђено чињенично стање, као погрешно и непотпуно утврђено, они су ирелевантни јер се са тог разлога ревизија не може изјавити у смислу члана 385. став 3. ЗПП.

Одлуку о трошковима овог спора другостепени суд је правилно донео применом члана 166. став 2. ЗПП у вези чланова 154. став 1. и 155. ЗПП.

Са изложених разлога, а сходно члану 393. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци ове пресуде.

Председник већа-судија,

Стојан Јокић, с.р.

За тачност отправка

ИЈ